

LBRIS

We know
books

MIRCEA ELIADE

Domnișoara Christina
Șarpele

Prefață de Sorin Alexandrescu
Fișă biobibliografică și referințe critice
de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

Imagine copertă: Sculptură în lemn aparținând grupului etnic Dogon,
regiunea de sud a Republicii Mali, sec. XV-XVII.

Coperta: Mădălina Pricop

Tehnoredactor: Ecaterina Pîslă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ELIADE, MIRCEA

Domnișoara Christina; Șarpele / Mircea Eliade; pref. Sorin
Alexandrescu; fișă biobibliografică și referințe critice de Lucian
Pricop – București: Cartex 2000, 2019

ISBN 978-973-104-844-4

I. Alexandrescu, Sorin (pref.)

II. Pricop, Lucian

821.135.1.31

© Sorin Alexandrescu și David Brent

© Cartex 2000 pentru prezenta ediție.

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel./fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel.: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

<i>Dialectica fantasticului</i> de Sorin Alexandrescu	7
<i>Fișă biobibliografică</i>	26
<i>Referințe critice</i>	34
<i>Notă asupra ediției</i>	43
Domnișoara Christina	51
Șarpele	199

*...it stood
All beautiful in naked purity,
The perfect semblance of its
bodily frame...*

Shelley, *Queen Mab*

I

Înainte de a ajunge în sufragerie, Sanda îl opri, apucându-i brațul. Era cel dintâi gest familiar pe care îl făcea în aceste trei zile de când se aflau împreună la Z.

– Știi că a mai venit un musafir, un profesor?

Egor îi privi ochii prin semiîntunericul odăii. Sclipeau. „Poate mă încurajează“, își spuse, și se apropie, încercând să-i prindă mijlocul. Dar fata se smuci și, din câțiva pași, deschise ușa sufrageriei. Egor își corectă ținuta și rămase în prag. Ardea aceeași lampă cu sita albă, orbitoare; o lumină prea tare, artificială, stridentă. Zâmbetul d-nei Moscu părea acum mai obsit. (Zâmbetul pe care Egor se obișnuise să-l ghicească înainte chiar de a-i vedea fața...)

– ...Acesta este d-l Egor Pașchievici, îl prezentă solemn d-na Moscu, întinzând moale brațul spre ușă. Are un nume ciudat, adăugă ea, dar e român pe de-a-ntregul... E pictor și ne face cinstea de a locui cu noi...

Egor se înclină, încercând să spună câteva cuvinte măgulitoare. D-na Moscu își retrase brațul și-l îndreptă, cu mai multă emoție, spre noul-venit. Avea atât de rar prilejul să facă prezentări bogate, solemne...

– Domnul profesor universitar Nazarie, o glorie a științei românești, continuă ea.

Egor se îndreptă cu pas hotărât către profesor și îi apucă mâna.

– Sunt numai un neînsemnat asistent, stimată doamnă, șopti d-l Nazarie, încercând să-i mai rețină o clipă privirile. Atât de neînsemnat...

Dar d-na Moscu se așezase extenuată pe scaun. Profesorul rămase uluit lângă ea, cu fraza nesfârșită. Îi era teamă să se întoarcă spre ceilalți; teamă nu cumva să pară ridicol sau ofensat. Câteva clipe nu știu ce să facă. Dar se hotărî și se așeză pe scaunul din stânga d-nei Moscu.

– Scaunul acesta e ocupat, îi șopti Simina. Eu mănânc întotdeauna lângă mama.

D-l Nazarie se ridică brusc și se lipi de perete. Egor și Sanda se apropiară de el, zâmbind încurcați. Nu trebuie să țină seama de glumele Siminei. E o fetiță capricioasă. Și, de altfel, asta e cea mai mare bucurie a ei: să stea lângă maică-sa, chiar când sunt musafiri.

– Are numai nouă ani, adăugă Sanda.

D-na Moscu îi privise tot timpul zâmbind, pareă s-ar fi rugat să fie iertată că nu ia parte la discuție. Bănuiește cât de interesantă poate fi o asemenea discuție – interesantă, savantă, instructivă –, dar e prea obosită ca s-o urmărească. Doamna Moscu, firește, nu auzise nici un cuvânt; sunetele trecuseră alături de urechile ei, fără rezistențe, fără urme.

Egor conduse pe d-l Nazarie spre capătul mesei, indicându-i un scaun alături de Sanda. „Ce stranie și neînțeleasă oboseală“, gândi pictorul privind încă o dată fața doamnei Moscu.

– Nu știu cum să vă mulțumesc, îngână profesorul așezându-se. Îmi dau seama că am jignit un copil. Și este un copil ca un inger...

Întoarse capul și aruncă Siminei cele mai calde priviri. D-l Nazarie era un bărbat încă destul de tânăr, nu împlinise nici patruzeci de ani, și privirile îndreptate spre Simina încercau să poarte o dragoste totdeauna protectoare și lingușitoare. Obrazul lui curat și neutru, de bărbat învățat, se luminase din cale afară. Zâmbea

Siminei cu toată gura deschisă. Simina îi susținu privirea cu o siguranță ironică, mușcătoare. Câteva clipe îl privi în adâncul ochilor, apoi duse șervetul la gură, își șterse un foarte ușor zâmbet și întoarse încet capul către maică-sa.

– Sunteți desigur venit pentru săpături, întrebă brusc Egor.

Profesorul era încă intimidat și fu cu atât mai recunoscător lui Egor că îi dădea prilejul să vorbească despre meseria și pasiunea lui.

– Da, domnul meu, răspunse voinic, înghițind aer. Cum îi spunem și doamnei, am reluat în vara aceasta săpăturile de la Bălănoia. E un nume care poate nu vă amintește prea multe lucruri, dar stațiunea protoistorică de la Bălănoia are oarecare însemnătate pentru noi, românii. S-a găsit acolo un *lébes* celebru, un mare bazin ionian, în care, după cum știți, se aducea carnea la ospete...

Amintirea acestui *lébes*, pe care îl cercetase cu de-amănuntul, a fost o imagine stenică pentru d-l Nazarie. Cu vervă și cu oarecare melancolie, evocă ospetele de atunci. Nu erau ospete barbare, grotești.

– ...Căci, cum îi spuneam și doamnei, toată câmpia aceasta a Dunării de Jos, în special aici, în nordul Giurgiului, a cunoscut odinioară, prin veacul V înainte de Christos, o înfloritoare civilizație greco-traco-scitică...

Vorba îi dăduse curaj. Privi din nou, insistent, spre doamna Moscu, dar nu întâlni decât același zâmbet stins, aceeași față neatentă.

– Bălănoia, *maman*, îi atrase atenția Sanda, aproape strigând, pe deasupra mesei. D-l profesor face săpături arheologice la Bălănoia...

D-l Nazarie se intimidă din nou auzindu-și numele, trezindu-se brusc obiectul atenției generale. Încercă să se apere cu mâna, să scuze mai ales tăria glasului cu care Sanda strigase pe maică-sa. D-na Moscu părea că se deșteaptă dintr-o amorțire împletită cu somn. Dar deșteptarea fusese reală; pentru câteva clipe, își recăpătă frăgezimea obrazului, mândria frunții ei pure și netede.

– Bălănoia, vorbi ea, acolo a avut moșie un străbun de-al nostru.

– Și tanti Christina, spuse repede Simina.

– Și ea, întări cu vioiciune d-na Moscu.

Sanda privi încruntându-se către sora cea mică. Dar Simina plecă ochii în farfurie, smerită și cuminte. În bătaia puternică a lămpii, buclele ei negre își pierdeau tăria și luciul, asemenea argintului vechi. „Dar ce frunte calmă, ce obraji de păpușă!” se miră Egor. Nu-ți puteai desprinde ochii de pe chipul ei. Trăsăturile aveau o perfecțiune precoce, o frumusețe înmărmuritoare. Egor simți că, alături de el, d-l Nazarie o privește cu o egală încântare.

– Nu suntem prea vorbăreți astăzi, când am rămas singuri, spuse Sanda adresându-se mai mult lui Egor.

Pictorul înțelese glasul acesta care voia să-l ispitească, necăjindu-l. Se smulse din torpoarea cu care privise pe Simina și voi să înceapă o anecdotă galantă, pe care o spunea întotdeauna cu succes în familie. „Suntem tăcuți, pentru că suntem inteligenți: ca amicul meu Jean“... ar fi povestit Egor. Dar d-l Nazarie începu înaintea lui:

– Aveți probabil mulți invitați, toată vara, aici la moșie...

Vorbi câteva minute în șir, pe nerăsuflăte, parcă i-ar fi fost teamă să se oprească, să nu-l înghită cumva tăcerea. Vorbi despre săpături, despre sărăcia de la Muzeul de Antichități, despre frumusețea acestor câmpii dunărene. Egor privea câteodată, pe furis, spre d-na Moscu. Asculta ca vrăjită, dar pictorul își dădea prea bine seama că nu aude un cuvânt. Sanda profită de o pauză a d-lui Nazarie și spuse tare:

– *Maman*, se răcește friptura...

– Ce lucruri interesante ne spune domnul profesor! șopti d-na Moscu.

Începu apoi să mănânce cu obișnuita ei poftă, cu fruntea puțin plecată deasupra farfuriei, fără să privească pe nimeni.

De altfel, era singura care mânca. Ceilalți abia se atinseseră de friptură. D-l Nazarie, înfometat de drum, nu izbutise să mănânce mai mult de jumătate. Friptura avea un miros greșos de vită.

Sanda cheamă cu un gest scurt, de stăpână, jupâneasa care aștepta cuminte lângă ușă.

– Ți-am spus să nu mai cumperi carne de berbec, vorbi ea cu o ascunsă mânie.

– N-am mai găsit nici o pasăre, domnișoară, se apăra femeia. Care au fost le-am tăiat ieri și alaltăieri. Care n-au murit... Mai era o găscă, dar am găsit-o și pe ea moartă, azi-dimineață.

– De ce n-ai cumpărat din sat? întrebă Sanda mai mândioasă.

– N-a vrut nimeni să-mi vândă, răspunse prompt jupâneasa. N-a vrut sau n-a avut, adăugă ea cu subînțeles.

Sanda roși, făcu semn femeii să ridice farfuriile. D-na Moscu își terminase friptura.

– Ce frumoase lucruri ne-a spus domnul profesor despre Bălănoaia! începu ea cu un glas puțin cântat. Atâția idoli în pământ, atâtea scule de aur...

Profesorul se codi.

– Cele de aur se găsesc mai rar, o întrerupse el. Nici n-au prea fost prin acele timpuri. Erau pe aici civilizații țărănești, sate înfloritoare, dar sate. Aurul se afla mai mult în porturile grecești...

– Se găsea și aur, scule de aur vechi, pe vremuri, continuă d-na Moscu.

– Și tanti Christina avea, șopti Simina.

– Tu de unde știi? o întrebă, certând-o, Sanda. De ce nu te-astâmperi?!

– Mama mi-a spus, vorbi Simina dezghețat. Și doica.

– Doica ar trebui să nu-ți mai umple capul cu povești, adăugă Sanda aspră. Crești mare acum, nu mai poți crede în basme și năzbătii...

Sanda își privi sora cu un foarte ușor zâmbet, disprețuitor și indiferent în același timp. Își întoarse apoi ochii spre Egor și-l cântări cu gravitate; parcă s-ar fi întrebat dacă crede și el același lucru, dacă poate fi și el tot atât de naiv...

Conversația tânjea din nou. D-l Nazarie se plecă spre Egor.

– Ce minunată idee ați avut să vă întoarceți la aceste câmpii dunărene, vorbi el. Cred că nimeni n-a încercat încă să picteze asemenea locuri; și se par la început deznădăjduite, pustii, bătute prea mult de soare și apoi îți dai seama de fecunditatea lor înspăimântătoare, de farmecul lor...

LBRIS

We know
books

MIRCEA ELIADE

La țigănci
nuvele fantastice

Prefață de Giovanni Casadio
Referințe critice de Oana Soare
Fișă biobibliografică de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

Coperta seriei „Mircea Eliade. Proza fantastică postbelică”: Mădălina Pricop
 Imaginea copertei I: Vincent van Gogh, *Terasa cafelei noaptea*, 1888,
 detaliu

Redactor: Ioana Marcu

Tehnoredactare: Ecaterina Pislă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ELIADE, MIRCEA

La țigănci: nuvele fantastice / Mircea Eliade; pref. de Giovanni Casadio; ref. critice de Oana Soare; fișă biobibliografică de Lucian Pricop – Ed. a I-a – București: Cartex 2000, 2021

ISBN 978-973-104-991-5

I. Casadio, Giovanni (pref.)

II. Soare, Oana

III. Pricop, Lucian

821.135.1

© Sorin Alexandrescu și David Brent

© Cartex 2000 pentru prezenta ediție

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel./fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel.: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

<i>Când povestirea e ca un dans:</i>	
<i>Mircea Eliade, proza fantastică 1946-1959</i>	7
<i>Fișă biobibliografică</i>	44
<i>Referințe critice</i>	51
<i>Notă asupra ediției</i>	61
Un om mare	65
Douăsprezece mii de capete de vite	90
Fata căpitanului	104
Ghicitor în pietre	125
La țigănci	154
O fotografie veche de paisprezece ani... ..	193

Notă asupra ediției -

La țigănci. Nuvele fantastice este primul volum publicat în seria: „Mircea Eliade. Proza fantastică postbelică“. Organizarea acestei serii respectă alegerile făcute de Eliade în momentul publicării volumelor antume.

Vor fi șapte volume ordonate cronologic în funcție de prima lor publicare: *La țigănci (Un om mare, Douăsprezece mii de capete de vite, Fata căpitanului, Ghicitor în pietre, La țigănci, O fotografie veche de paisprezece ani)*, imprimat în 1963, *Pe strada Mântuleasa*, din 1968, *În curte la Dionis (Les Trois Grâces, Șanțurile, Ivan, Uniforme de general, Incognito la Buchenwald..., În curte la Dionis)*, din 1977, *Tinerete fără de tinerete (Tinerete fără de tinerete, Pelerina, Podul, Adio!...)*, *Nouăsprezece trandafiri*, din 1980 și *Dayan (Dayan și La umbra unui crin)*. Acest ultim volum a fost astfel publicat în mai multe limbi: germană (1984), japoneză (1986), poloneză (1990) etc.

Pentru acest prim volum din serie, am reprodus textele ediției: Mircea Eliade, *Proza fantastică*, II-III, ediție și postfață de Eugen Simion, cu un cuvânt înainte al autorului, Editura Fundației Culturale Române, București, 1992, tipărită în colaborare cu revista *Caiete critice*.

Pentru a verifica unele vocabule și organizări topice din ediția de referință am apelat la volumul: *La țigănci și alte povestiri*, introducere de Sorin Alexandrescu, Editura pentru Literatură, București, 1969, precum și la volumul: *În curte la Dionis*, cu un

IBDIS

We know

books

cuvânt înainte al autorului, postfață de Eugen Simion, Editura Cartea Românească, București, 1981.

La revizuirea textului am aplicat regulile ortografiei actuale, păstrând integral structurile lexicale și discursive ale prozei lui Mircea Eliade.

L.P.

La țigănci
nuvele fantastice

UN OM MARE

Pe Eugen Cucoaneș îl cunoscusem încă din primele clase de liceu, dar nu ne împrietenisem niciodată. În Universitate îi pierdusem urma. Aflasem doar că se înscrișese la Politehnică. Întâlnindu-l o dată întâmplător într-o tutungerie, câțiva ani mai târziu, îmi spusese că își luase diploma și dobândise un post, neașteptat de bine retribuit, într-un oraș din Ardeal. Nu l-am mai văzut de atunci. Care nu mi-a fost deci mirarea când, într-un amurg peste măsură de trist din iulie 1933, mă trezesc cu el intrând în camera mea de lucru. Firește, l-am recunoscut îndată, dar mi s-a părut schimbat; chiar acei cinci, șase ani, care trecuseră de la ultima noastră întâlnire, nu dădeau cu totul seama de neașteptata schimbare a înfățișării lui.

– Știi că am început să cresc! îmi mărturisi el brusc, înainte de a fi avut timpul de a-i pune vreo întrebare. Întâi nu mi-a venit să cred, dar m-am măsurat și m-am convins că așa e: de vreo săptămână am crescut enorm. Poate șase, șapte centimetri... Eram cu Lenora pe stradă și am observat deodată amândoi. Și azi-dimineață, diferența era și mai mare...

Străbătea în glasul lui o ușoară neliniște. Și nu-și găsea locul; când așezându-se pe speteaza unui fotoliu, când pornind de la un capăt la altul al biroului, plimbându-se nervos, cu mâinile la spate. Am observat că nu știa cum să-și mai ascundă mâinile și am înțeles: manșetele îi ieșeau exagerat în afară, oricât se trudea el să-și tragă neconținut mâneca hainei.

– Trebuie să le trimit pe toate la croitor, să le dea drumul, vorbi el surprinzându-mi privirile.

Încercai să-l liniștesc, amintindu-i că în liceu se tot plângea că va rămâne scund. Mă întrerupse din nou.

– Dacă aş fi crescut şi eu ca oamenii, într-un an, doi... Dar așa, în câteva zile!... Ce să-ți spun, a început să-mi fie frică. Tare mi-e teamă să nu fie o boală a oaselor...

Și pentru că vedea că nu știu ce să-i spun, schimbă vorba:

– Am trecut pe la tine așa, într-o doară, să văd dacă n-ai plecat cumva în vacanță... Căci, știi, am fost mutat la București și suntem mai mult sau mai puțin vecini. Eu mi-am găsit un mic apartament pe strada Lucaci...

Mi-a lăsat numărul casei și mi-a spus orele când îl pot găsi. Apoi mi-a strâns mâna și a plecat.

Ușor de închipuit nedumerirea mea în toată săptămâna aceea. Nu era medic prieten pe care să nu-l caut și căruia să nu-i povestesc cazul lui Cucoaneș. Cum era de așteptat, el însuși se dusese a doua zi la un specialist în tuberculoză osoasă, să-și facă examenele necesare. Tot ce a putut afla a fost că, deocamdată, nu e vorba de tuberculoză osoasă, ci de un fenomen, cum se exprimase doctorul, macranthropic, cunoscut, se înțelege, în analele medicinei, dar, de data aceasta, cu un ritm cu totul neobișnuit. Într-adevăr, neobișnuit: căci, vizitându-l pe Cucoaneș, a treia zi înainte de cină, oră când îmi spusese că-l găsesc negreșit acasă, m-am speriat intrând în odaie; prietenul meu mă întrecea acum cu cel puțin cincisprezece centimetri. Și crescuse cu totul proporționat; devenise, cum se spune, un bărbat înalt și bine făcut. Hainele i se potriveau atât de prost, încât de rușine Cucoaneș își scosese vestonul și îmbrăcase un halat de baie, căruia îi descususe și-i lungise mânecile. Și zadarnic își lăsase pantalonii să-i atârne; abia îi ajungeau până deasupra gleznei, iar când se așeza pe scaun, i se ridicau simțitor, dându-i un aer mizer de om sărman în hainele altuia.

– Ei, ce vești?! întrebai cu jumătate de glas, ca să rup tăcerea care se prelungea în neștire. Ce spune doctorul?

– Macranthropie! răspunse cu o stranie liniște Cucoaneș.

– Splendid! exclamai. Asta înseamnă că ai să ajungi un „om mare“... Nici nu e așa de rău!...

– Ai cam ales rău momentul, dacă ai voit să faci o glumă, mă întrerupse Cucoaneș.

Apoi se ridică de pe scaun și începu să se plimbe. Văzându-mă că-mi scot pachetul să-mi aprind o țigară, se apropie și îmi ceru și el una.

– Dar de când ai început să fumezi? întrebai, ca să spun ceva.

– Uite acum... Poate că mi-o face bine...

Țigara aceea, în orice caz, nu i-a făcut bine și a azvârlit-o după câteva fumuri, pe care nu știa cum să le înghită fără să se înece. Dar, puține minute în urmă, mi-a cerut o a doua țigară, și pe aceasta a fumat-o până la carton, cu neîndemânare, dar înverșunat.

– M-am măsurat înainte de a veni tu, începu deodată Cucoaneș cu o obosită nedumerire în glas. Uite aici, la ușa asta. Și, de azi-dimineață de la 9, am crescut mai bine de un centimetru. Înțelegi ce înseamnă asta?! Cresc văzând cu ochii!...

– Poate mănânci prea mult, încercai eu o timidă consolare. Sau poate că mănânci feluri care îți sunt interzise. Probabil că trebuie să eviți calciul...

– Și calciul, și fierul, și vitamina B, și cam toate celelalte vitamine, toate îmi sunt interzise, izbucni Cucoaneș. N-am mâncat nimic de aseară în afară de o felie de pâine uscată și un ceai cu puțin zahăr. Ca să nu-mi mai bat capul cu regimul, am suprimat toate felurile. Le-am suprimat, pur și simplu...

– Ei și?! îl întrebai, văzându-l că tace deodată.

– Mor de foame! Îmi vine amețea de foame, dar de crescut, cresc înainte, cresc mereu, crește-mi-ar numele de nu s-ar mai auzi!...

Începeam să mă simt de prisos.

– Am să mai trec să te văd, îi spusei întinzându-i mâna.

Am venit de atunci în fiecare seară. În fața casei lui începu să se adune, încă de a treia zi, grupuri de curioși, căci se

aflase de strania lui boală, și aproape nimeni nu voia să creadă decât văzând cu proprii lui ochi. Cum prietenul meu nu mai ieșea din casă, curioșii se mulțumeau cu veștile șoptite de vecini. Singurele informații le putea da bucătăreasa, dar fiecare le amplifică după măsura imaginației lui.

– Ei, cum stăm? îl întrebai, două seri în urmă, intrând în camera de dormit a lui Cucoaneș.

– Azi-dimineață, doi metri și doi; la prânz, doi și cinci; astă-seară, doi și opt!...

– Imposibil! exclamai.

– Nimic nu-i imposibil în natură, rosti Cucoaneș cu o falsă cordialitate. Pentru mama-natură, nimic nu-i imposibil! Ia privește!...

Și sărind brusc din pat își întinse cât putu brațele în fața mea, răsturnând capul pe spate, ca și cum ar fi vrut să imite o monstruoasă paiată. Mi-am ascuns cum am putut surpriza. Cucoaneș părea parcă mai mare chiar decât cei doi metri și opt centimetri pe care mi-i anunțase.

– Este, cum se spune, un caz unic nu numai în analele medicinei, adăugă el pe același ton debil sardonice, ci unic chiar pentru capacitatea de înțelegere a științei moderne. Profesorul pretinde că posed o glandă dispărută în pleistocen, o glandă pe care mamiferele doar ar fi încercat-o și apoi, zice el, ar fi abandonat-o pentru că mai mult le încurca. Cred și eu că le încurca!...

Avea în glas o mocnită disperare. Desfăcu un nou pachet de țigări și se trânti în pat, încovrigându-se ca să poată încăpea întreg.

– M-au chemat toată ziua la facultate, m-au chemat la clinică să-mi facă o nouă radiografie, m-a chemat profesorul chiar acum, pe seară, la cabinetul lui, pentru un nou examen... Nu m-am dus. Ce sens ar mai avea? Nu mai mă pot ajuta cu nimic. Recunosc, îi interesează cazul meu, dar mi-e cu desăvârșire indiferent ce-i interesează pe ei. Pentru progresul științei, mi-au spus. Mi-e perfect indiferent progresul sau regresul științei. Pe mine mă interesează un singur lucru: *să mă vindec!* Și văd că nu pot...

– De unde știi?! îl întrerupsei. De abia au început cercetările. Tu singur recunoșteași adineaori că e vorba de un caz unic în analele medicinei. Nu ți se poate găsi leacul de la o zi la alta.

– În ce mă privește, dacă nu l-au găsit până acum, ar putea să nici nu-l mai găsească. Pentru că tot nu mai sunt om în rândul oamenilor, cu doi metri și opt centimetri. Asta, acum un ceas. Leacul lor, dacă-l vor găsi și mi-l vor trimite mâine-dimineață, m-ar opri la peste doi metri și cincisprezece. Nu mai mă interesează. Nu mai mă interesează dacă nu mă voi mai putea plimba niciodată alături de Lenora pe stradă!...

Brusc începu să plângă. Ținea încă țigara între buze, când începuse să plângă; la început doar câteva lacrimi, apoi ochii îi clipiră sub șiroaie și fața i se umezi toată.

– Să stai aici, în pat, să știi că acum o săptămână ședeai tot aici, în același pat, și că în săptămâna aceasta s-a întâmplat un lucru pe care nu-l înțelegi, pe care nu-l înțelege nimeni, care te scoate din rândul oamenilor și-ți interzice să te mai plimbi pe stradă cu femeia pe care o iubești; pur și simplu îți interzice să te plimbi pe stradă cu ea, să ieși cu ea în lume, pentru că nu vrei s-o faci ridicolă... Nimic nu s-a schimbat, în aparență, niciun dezastru, nicio moarte, și totuși acum suntem despărțiți, *trebuie* să ne despărțim, pur și simplu, pentru că *nu se poate altfel!*... E îngrozitor!...

Simțeam că orice consolare ar fi fost de prisos și tăcui, privind în pământ. Dar deodată, ca și cum i-ar fi fost rușine de slăbiciunea lui, Cucoaneș izbucni în râs și-și trosni degetele. Mi se părea că râsul lui e cu totul schimbat, începând să nu mai semene a râs omenesc, căpătase o rezonanță ciudată, de copac care trosnește, de pădure îndoită de vânt. Continuai să tac, prins de presimțiri funeste.

– Dar cea mai amuzantă e povestea cu gazetarii, rosti Cucoaneș cu un zâmbet. Întâi m-am supărat pe profesor, pentru că de la el s-au aflat toate. Dar acum mi-a trecut supărarea. Fiecare își face meseria, așa cum l-a lăsat Dumnezeu. În fond, și reporterul